Kritinis mąstymas

<table>
<tr><td>Pavadinimas: Kokie yra internetinės informacijos analizavimo ir kritinių klausimų apie jos patikimumą uždavimų privalumai?</td><td colspan="2">Tikslas: Kritiškai įvertinti įrašą per diskusiją grupės narių tarpe.</td></tr>
<tr><td>Laikas ir sesijų skaičius:
1 valanda / 1 sesija</td><td>Tipas / socialiniai dalyviai:

1. Mokytojas – veiklos vadovas ir moderatorius.

2. Mokiniai / paaugliai, susirinkę didelėje grupėje.</td><td>Medžiaga: klausimynas (skaitmeninis arba popierinis)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Vykdymas: Ši veikla vyksta klasėje, kur mokiniai sėdi ratu, siekiant skatinti atvirą diskusiją ir aktyvų dalyvavimą.

1. Diskusijos paskatinimas:
Mokytojas pasirenka tikrą arba išgalvotą socialinių tinklų įrašą ir pateikia jį mokiniams kaip diskusijos pradžios tašką.

2. Įrašo analizė:
Mokiniai gauna klausimyną, skirtą įvertinti įrašo patikimumą ir tikslus.
Pavyzdiniai klausimai:

● Kas paskelbė šį įrašą? (Ar šaltinis patikimas?)

● Kada ir kur jis buvo paskelbtas?</td></tr>
</table>

Projekto numeris: 2023-1-ES01-KA220-SCH-000160237

Finansuojama Europos Sąjungos. Šioje svetainėje išreikštos nuomonės ir požiūriai priklauso tik autoriui (-iams) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Ispanijos Švietimo internacionalizacijos tarnybos (SEPIE) nuostatas. Nei Europos Sąjunga, nei SEPIE nacionalinė agentūra negali būti laikomos atsakingomis už šias nuomones.

- Kokia pagrindinė žinutė?
- Ar yra šališkumo arba manipuliacijos požymių?
- Kodėl, jūsų manymu, šis įrašas buvo paskelbtas? (Galimos motyvacijos, kontekstas ar ankstesni įvykiai)
- Kaip galime patvirtinti, ar ši informacija yra teisinga ar klaidinga?
- Kokią įtaką šis įrašas gali turėti auditorijai?

Grupinė diskusija:
Mokiniai dalijasi savo atsakymais ir dalyvauja struktūruotoje diskusijoje, siekdami ugdyti kritinį požiūrį.
Mokytojas skatina naudoti faktų tikrinimo strategijas, pavyzdžiui, lyginti informaciją iš skirtingų šaltinių.

Pavadinimas: **Tiesos detektyvas**	Tikslas: Padėti paaugliams atskirti tikrus teiginius, melą ir klaidinančius samprotavimus, atpažįstant dažniausiai pasitaikančius jų tipus.	
Laikas ir užsiėmimų skaičius: **1 valanda / 1 arba 2 užsiėmimai**	Tipas / socialiniai dalyviai: Mokytojas kaip veiklos fasilitatorius, mokiniai.	Medžiaga: Klaidingų samprotavimų sąrašas ir teiginių sąrašas.

Vykdymas:

Veikla prasideda paaiškinimu apie skirtumus tarp galimų teiginių, melo ir klaidingų samprotavimų. Naudinga turėti klaidingų samprotavimų sąrašą su pavyzdžiais. Galime naudoti šiuos klaidingus samprotavimus:

- Ad hominem: Puolimas ne argumento, o asmens.

Projekto numeris: 2023-1-ES01-KA220-SCH-000160237

Finansuojama Europos Sąjungos. Šioje svetainėje išreikštos nuomonės ir požiūriai priklauso tik autoriui (-iams) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Ispanijos Švietimo internacionalizacijos tarnybos (SEPIE) nuostatas. Nei Europos Sąjunga, nei SEPIE nacionalinė agentūra negali būti laikomos atsakingomis už šias nuomones.

- Strawman argument (klaidingas šiaudas): Priešininko argumento iškraipymas arba perdėjimas.
- Kreipimasis į autoritetą: Naudojama žinoma asmenybė nesusijusioje srityje kaip įrodymas.
- Klaidingas nukrypimas (false lure): Nukreipimas nuo pagrindinės temos.
- Skubota generalizacija: Išvada daroma remiantis nepakankamais įrodymais.
- Kreipimasis į nežinojimą: Teiginys, kad kažkas yra tiesa, nes neįrodyta priešingai.
- Klaidinga dilema: Pateikiamos tik dvi galimybės, nors jų yra daugiau.
- Slippery slope: Arguing that a small change will have extreme consequences.
- Lobby fallacy: assuming something is true because many people believe it to be true.

Veiklą reikėtų vykdyti mažose grupėse (3–4 mokiniai), tačiau diskusijoms neturėtų būti skiriama daug laiko. Mokytojas paruoš mokinių sąrašą teiginių, kuriuos mokiniai turės bandyti įvertinti, ar jie galbūt yra tiesa, melas ar klaidingas samprotavimas.

Pabaigoje bus aptariami sudėtingesni teiginiai, siekiant suprasti jų sudėtingumą.

Projekto numeris: 2023-1-ES01-KA220-SCH-000160237

Finansuojama Europos Sąjungos. Šioje svetainėje išreikštos nuomonės ir požiūriai priklauso tik autoriui (-iams) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Ispanijos Švietimo internacionalizacijos tarnybos (SEPIE) nuostatas. Nei Europos Sąjunga, nei SEPIE nacionalinė agentūra negali būti laikomos atsakingomis už šias nuomones.